

SECUNDUM HEBRAICUM JUDÆORUM EXEMPLAR.

- I. Semus Noachi filius genuit Arphaxadem : vixitque adhuc annis d usque ad l annum Jacobi.
  - II. Arphaxades annos natus xxxv genuit Salam, vixitque adhuc annis ccccvi usque ad xlviij annum Isaaci.
  - III. Sala annos natus xxx genuit Heberum : vixitque adhuc annis cccciij usque ad xviii annum Jacobi.
  - IV. Heberus annos natus xxxiv genuit Phalecum : vixitque adhuc annis cccccx usque ad lxxix annum Jacobi.
  - V. Phalecus annos natus xxx genuit Ragavum : vixitque adhuc annis ccix usque ad xlviij annum Abrahami.
  - VI. Ragavus annos natus xxii genuit Seruchum : vixitque adhuc annis ccvii usque ad lxxxviii annum Abrahami.
  - VII. Seruchus annos natus xxx genuit Nachorum : vixitque adhuc annis cc usque ad primum annum Isaaci.
  - VIII. Nachorus annos natus xxix genuit Tharam : vixitque adhuc annis cxix usque ad xlxi annum Abrahami.
  - IX. Thara annos natus lxx genuit Abrahamum : vixitque adhuc annis cxxxv usque ad xxxv annum Isaaci.
  - X. Abrahami annus primus. A diluvio ad primum annum Abrahami conficiuntur anni cclxxxxii. Ab Adamo autem summa est annorum mdccccxxxxviii. Differt a Septuaginta virorum interpretatione anni mccccxv.
15. Attamen anno post diluvium altero

SECUNDUM HEBRAICUM SAMARITANORUM, EXEMPLAR.

- I. Semus Noachi filius genuit Arphaxadem : vixitque adhuc annis d usque ad ci Phaleci.
- II. Arphaxades annos natus cxxxv genuit Salam : vixitque adhuc annis ccciiij usque ad xxxix annum Phaleci.
- III. Sala annos natus cxxx genuit Heberum : vixitque adhuc annis ccciiij usque ad xxxix annum Ragavi.
- IV. Heberus annos natus cxxxiv genuit Phalecum : vixitque adhuc annis cclxx usque ad cxl annum Ragavi.
- V. Phalecus annos natus cxxx genuit Ragavum : vixitque adhuc annis cix usque ad cix annum Ragavi.
- VI. Ragavus annos natus cxxxii genuit Seruchum : vixitque adhuc annis ccvii usque ad lxxxviii annum Nachori.
- VII. Seruchus annos natus cxxx genuit Nachorum : vixitque adhuc annis c usque ad xxii annum Abrahami.
- VIII. Nachorus annos natus lxxix genuit Tharam : vixitque adhuc annis lxix usque ad lxix annum Tharae.
- IX. Thara annos natus lxx genuit Abrahamum : vixitque adhuc annis lxxxv usque ad lxxxv annum Abrahami.
- X. Abrahami primus annus. A diluvio ad primum annum Abrahami conficiuntur anni dccccxlvi, quod videlicet etiam in Septuaginta virorum editione habentur.

16. Ergo cum nostra lectione congruunt Hebraicæ, quæ apud Samaritanos feruntur, litteræ, quod attinet ad priorum annorum ante gignendum designationes : differuntque ab Hebraico Judeorum exemplari annis dcl. Namque a diluvio ad primum annum Abrahami in libris Judæorum anni sunt cclxxxxii.

Quandoquidem igitur antiquissimus Hebræorum textus, qui apud Samaritanos ad hanc us-

que diem incolmis superest, cum LXX viorum interpretatione congruens, patriarchas exhibet a diluvio ad Abrahamum generantes post predictas annorum centurias, et quod supra est ; quoniam pacto dicere licet, majores illos natu multoq[ue] longiore vita, quam ipsorum posteris usuvenit, utentes, tam cito ad procreandum accessisse, et non potius eo tempore quod Septuaginta viri designant ? Prudens

præterea ratiocinium suadet, ut prorsus fateamur, Judaicum scriptum peccare in recensendis ab Adamo ad Abrahamum temporibus, tribus exceptis qua circa Jaredum vertuntur ; scriptum autem Samaritanum tantummodo usque ad diluvium in errore versari ; namque a diluvio ad Abrahamum consensus est cum annorum perscripto a Septuaginta viris catalogo. Evidenter igitur Judaicum Hebræorum exemplar in mendo cubat : quippe quod sub unum idemque tempus ætates Abrahami Noachique cogit, quam rem nulla historia confirmat. Reapse si, ut est in Judæorum scripto, a diluvio ad Abrahamum excurrunt anni ccxcii, quoniam Noachus, prout ipsi tradunt, diluvio annis cccl superstes fuit ; plane constat, ab eo usque ad Abrahami lviii annum vitam esse protractam.

17. Sed enim et alio ex capite Judaicorum exemplarum absurditatem cognoscere licet ; quod ibi nimirum homines ante Abrahamum dicantur genuisse tricenarii, cum contra vel Abrahami posteros nonnisi post annum trigesimum dedisse operam liberis relatum sit. Ergo quaquaversus manifestum est, Septuaginta viorum interpretationem ab antiquioribus nulloque errore vitiatis Hebræorum exemplaribus fluere. Ideoque et nos merito ad hanc chronologiam construendam eadem utimur præsertim cum Ecclesia quoque Christi toto orbe diffusa huic uni adhæreat, cuius usus a Servatoris nostri tum apostolis tum discipulis nostris commendatus est.

18. Itaque, secundum Septuaginta interpres, ab Adamo ad diluvium anni numerantur mmccxlvi. A diluvio ad primum annum Abrahami anni cmxlvi ; quorum summa anni mmclxxxiv. Secundum autem Hebraicam Judæorum ab Adamo ad diluvium anni sunt mdclvi : tum a diluvio ad primum annum Abrahami anni cclxxxii ; quorum summa anni mdccccxlvi. Denique secundum Hebraicum Samaritanorum textum ab Adamo ad diluvium anni sunt mccccvii ; deinde a diluvio ad primum annum Abrahami anni dccccxlvi ; quorum summa anni mmccxlvi.

19. Jam a primo anno Abrahami ad Mosem egressumque Judæorum ab Ægypto, consensu omnium interpretum anni fiunt xv, quorum est hujusmodi suppeditatio. Abrahamo vite annum septuagesimum quintum agenti Deus conspi ciendum se præbuit, recepitque se proli ejus durum terram reprobationis. Sane monumentis litterarum consignatum est, annos quinque supra

septuaginta natum exiisse Abrahamum e Chanan : « Tuitique Abrahamus Sarum uxorem suam, Lotumque fratris sui filium. » Præterea diserte ait mox Scriptura : « Et apparuit Deus Abrahamo, dixitque ei : Semini tuo terram hanc dabo. » Itaque a primordio ætatis Abrahami conficiuntur anni lxxv : deinde a lxxv anno Abrahami usque ad exitum Judæorum ab Ægypto anni sunt cccccx. Profecto ei rei Paulus quoque apostolus testis accedit : « Testamentum, inquit, quod antea confirmatum erat a Deo, quæ post cxxx annos facta est lex haud irritum facit ad destruendam reprobationem. » Additque : « Per reprobationem autem donavit Deus Abrahamo. »

20. Nascitur Abrahamo Filius Isaacus in ejus centesimo anno, reprobationis autem divinæ vicesimo quinto. Desiderantur ad exitum ab Ægypto anni præterea cv, ut a reprobatione ad id tempus conflentur anni coxxx. Jam qui se Abrahamo revelaverat Deus, rursus eidem apparet ait : « Sciendo scias, prolem tuam peregrinam esse futuram in aliena regione, eamdemque in servitutem redactum ac male habitum iri annis cv. » Nimis diuturnam dicit prolem, ut ne de Isaaci cogitemus temporibus. Porro sub exitu filiorum Israëlis ab Ægypto commemoratur spatium annorum coxxx, Ait enim Scriptura : « Habitata esse ab ipsis patribusque eorum Ægyptum et Chananæam annis coxxx : tum denique contigisse ut post annum tricesimum supra quadragintesimum exercitus Domini ex Ægypto noctu discederent. » Age vero cum anni cumulentur coxxx post Dei reprobationem, quæ anno Abrahami septuagesimo quinto facta est, prorsus sequitur, ut a primo Abrahami anno ad Mosem exitumque ab Ægypto numerentur anni dv. Quos quidem nonnulli minutatim ita percensent. Scilicet Abrahamus, aiunt, annos natos c genuit Isaacum. Isaacus annos natus lx genuit Jacobum. Jacobus annos natus lxxxvi genuit Levinum. Levinus annos natus xlvi genuit Cahathum. Cahathus annos natus lxiii genuit Amramum. Amramus annos natus lxx genuit Mosem. Moses annos natus lxxx populum eduxit ex Ægypto. Conficiuntur a primo anno Abrahami ad egressum ex Ægypto anni dv. Summa autem ab Adamo ad egressum ex Ægypto, secundum Septuaginta viros, annorum est mmmdclxxxix ; secundum Judæos annorum mmcdlii ; secundum denique Samaritanos annorum mmddcliiii.

21. Verumtamen ab obitu Mosis ad Salomonem templique ædificium liber quidem Judicum (quicunq; etiam præco apostolus Paulus in apostolicis Actis consentit) doctrinam temporum tradit aliter ac regnorum historia et Hebræorum traditio discrepans. Opere pretium erit monumenta hæc sigillatim percurrende, et quæ recta videbitur, sententiam amplecti.

22. Atque interim inconsulte non est prætermittendum ab Africano item *chronologiz* quinque libros esse confectos, qui, meo quidem judicio, in his de quibus nunc agimus, crasso errore vagatur. Namque ab exitu Mosis ad Salomonem templique Hierosolymitanæ ædificationis suis quidem peculiaribus calculis supputat annos DCCXLIV: cuius temporis magnam partem sine testimonio statuens, peccat; non eo solum nomine quod divini sermonis libro adversatur, verum etiam quod a se temere factos centum annos obtrudit. Quippe auget annos seniorum, qui post Josuam fuerunt, quos annos scribit xxx: deinde post Samsonem popularis potestatis annos xl rursusque pacis annos xxx. Atque tot annorum excessum sine debita confirmatione tacite constituens, multorum annorum vim marte proprio inter Mosis tempora regnumque Salomonis inserit, quod spatium annis plus septingentis et quadraginta definit. Sed enim quot antea procreationes extiterint inspicendum est, atque indidem cognoscendum, quam infirmo verborum artificio Africanus utatur. Enimvero quoniam ad Abraham ad Davidem xiv numerantur procreationes; sub Mose autem nona jam procreatio agebatur, sub quo videlicet Naason filius Animadabi cognoscebat, tribus Judæ princeps, qui et in deserto obiit: erat enim ex iis qui Ægypto excesserant, atque in primum numerorum censum relati sunt; satis constat ne a reliquis quidem quinque post Naasonem usque ad Davidem procreationibus eum numerum annorum expleri. Naason enim genuit Salomonem; hic Boosum; hic Obedum; hic Jessem; hic Davidem; qui ergo fieri potest, ut intra quoque procreationum fines post Mosem septingentorum annorum spatium contineatur? Si enim aliquis æquis partibus tempus in singulas procreationes disperiat, anni hominum singulorum ante nuptias cxx emergent, cui rei nemo sapiens fidem adjunget. Quippe et ipse Moses anno ætatis cxx obiit, itemque ejus successor Josua anno centesimo decimo naturæ concessit: ante quos Josephus

vitam suam omnino intra cx annos conclusit. Adde his antiquorem quoque illum Jacobum, alio nomine Israelem, Judæorum omnium patriarcham, qui et ipse plus annis cxlv non vixit. Ergo absurdè dicitur quisquam sequiore tempore, nempe post Mosem, tam longævus fuisse, quam superiorius innuimus: adeoque Africenus hac in re hallucinatus est.

23. At Clemens a Josua successore Mosis ad templi ædificium annos congerit DLXXIV, quod e primo licet ejus libro cognoscere. Divus autem apostolus Paulus in apostolorum Actis Judæos publice alloquens ait: « Septem gentes in Chanaæorum regione delevit Deus, illosque in terræ possessione immisit. Deinde annis quadringentis et quinquaginta sub Judicum potestate continuit usque ad Samuelem prophetam. Cumque ex eo tempore regem sibi præfici postulasent, concessit eis Saulem filium Cisi, Benjamiticæ tribus hominem, annis quadraginta: quo amoto, Davidem apud eos exaltavit. » Hæc Apostolus, de cuius sententia anni sunt post Josuam DXXXIV. Nempe Judicum anni omnino cdl sunt usque ad Samuelis, ut ipse ait, ætatem: ad hos cum Samuelianis impliciti adjungantur anni xl Saulis: itidem et xl Davidis: denique Salomonis quatuor usque ad templi ædificium. Summa annorum est DXXXIV, secundum Apostolum, a Josua Mosis successore ad Salomonem. Quod si his addas Mosis quoque in deserto exactos xl annos; tum et Josuæ filii Navi xxvi, summa consurgit ad Apostoli calculos annorum DC.

24. Quin adeo Judicum quoque liber Apostolo suffragatur: namque et ibi anni Judicum usque ad Samuelem cdl comperiuntur singillatim hac ratione perscripti.

EX LIBRO JUDICUM.

Post Josuam dominati sunt.
Alienigenæ annis viii.
Gothoniel annis lx.
Alienigenæ annis xviii.
Aodus et Samegarus annis lxxx.
Alienigenæ annis xx.
Barachus et Debora annis xl.
Alienigenæ annis vii.
Gedeon annis xl.
Abimelechus annis iii.
Thola annis xxiii.
Jairus annis xxii.
Alienigenæ annis xviii.
Jephthæus annis vi.
Ezebon annis vii.

Eglon annis x.

Labdon annis xxx.

Alienigenæ annis xx.

Sampson annis xx.

Heli, sub quo Samuel, annis xl.

25. Summa temporis, quo Judices magistratum gesserunt, anni omnino cdl usque ad Samuelem, suffragante etiam præcone nostro Apostolo. Sunt tamen extra hunc censem ætates Mosis, itemque Josuæ successoris, nec non Samuelis et Saulis. Age vero Samuelis et Saulis et Josuæ tempora apponamus. Ex testimonio, inquam, Apostoli anni Saulis xl accenseantur Judicum annis cdl: cui numero additis xl annis Davidis, et iv annis Salomonis, consurgit annorum summa DXXXIV, quæ videlicet apostolica traditio est. Jam additis xl annis quos Moses in deserto traduxit, rursusque annis xvii Josuæ filii Navi, adstipulantibus ipsis Hebræis, congruntur anni dc.

26. Nunc si hæc tempora in quinque procreationes, quæ fuerunt a Naasone ad Davidem, conferas; ita ut singulis hominibus ratam temporis partem impertias, profecto antequam quisque ad nuptias accesserit, annos plus centum ac quindecim unicuique attributum iri constat: quod a fide prorsus abhorret. Cum enim in comperto sit, Mose ultra annum cxx non vixisse, numquid ejus posteri illa ferme ætate nuptias celebraverint?

27. Quid ergo jam superest, nisi ut ad testimonium, quod e libris Regnorum petitur, progrediamur? Jam vero Regnorum libri vehementer affirmant spatium temporis universum, ab excessu filiorum Israelis ex Ægypto ad Salomonem templique ædificium, anni constare cdxl; quamquam Hebraica exemplaria habent cdlxxx. Ait enim tertius liber Regnorum anno quadragesimo supra quadringentesimum, post discessum ab Ægypto, cœptam esse a Salomone divinæ domus structuram: in Hebraicis autem anno octogesimo supra quadringentesimum legitur. Id vero ævum annorum cdlxxx doctores Judæorum accurate colligi affirman, si anni quibus alienigenæ potiti sunt Hebræorum haud separatim æstimentur, sed dominatio tantummodo Judicum populi suppeditetur, in quam tempora quoque externæ tyrannidis conferantur: quo facto, quadringintos diserte et octoginta annos conflari aiunt. Porro præco Apostolus haud mihi videtur aliquam chronologiam voluisse propondere, neque definita sententia supputationem

aliquam tradere prædictorum annorum, neque, seposita salutaris verbi doctrina, dare operam tractationibus temporum; verum communivit detur usus libri lectione Judicum qui jus dixerunt. Sed tamen Regnorum liber evidenter tradit ab exitu ad Salomonem annorum cdxl vel cdlxxx congeriem Atqui nihilominus si tempora Judicum singillatim ponamus, rursusque singillatim annos quos liber Judicum dominationi alienigenarum concedit, summa temporis a Mose ad Salomonem in sexcentos annos consurget. Nimur Mosis in deserto agentis sunt anni xl; tum Josuæ xxvii; postea Judicum et alienigenarum cdl, teste Apostolo, Judicumque libro in idem conspirante; deinceps Samuelis et Saulis anni xl; demum Davidis xl, ac Salomonis iv usque ad templum constructum; summa annorum dc est. Si enimvero sententia illa, in qua prædictarum quinque procreationum singuli homines annos xx nati nuptias demum faciunt, ea, inquam, toto cœlo a veritate fideque aberrat.

28. Sed enim quamquam nos in libro Regnorum insistimus, secundum quem anni congeruntur cdlxxx, sepositis cxx annis servitus Hebræorum (tanto enim temporis spatio hi fuerunt in alienigenarum potestate); quamquam præterea populi libertatem servitutemque indiscretim suppudamus, uti Hebræorum calculus tradit (quem nos quoque in his nostris rationibus secuturi sumus, quibus tempora alienigenarum in annis Judicum claudemus), nondum tamen persuaderi nobis potest intervallum illud quinque procreationum, quod a Naasone ad Davidem pertinet, nisi ab annis cdlxxx detrahantur anni xl Mosis in deserto degentis; tum et quatuor Salomonis, ita ut reliqui sint cxxxvi usque ad Davidis obitum; hique in quinque procreationes ita tribuantur, ut cuique viro cum gigneret, annus ætatis lxxxv assignetur: quam si quis paulo perspicacior consideret, doctrinam veram agnoscat; præsentim si ad Davidis etiam natalia respiciat. Seni quippe Jessæ natus est octavo loco David, post septem fratres natu maiores. Hinc quoque, inquit, ratio ætatis præcedentium æstimanda est. Igitur de sententia nostri Regnorum libri a relicta Ægypto ad Salomonem templumque constructum anni labuntur cdlxxx: ita tamen ut tempora quoque alienigenarum in his comprehendantur, seriei interposita Judicum qui rerum ex ordine potiti sunt.

29. Sed enim et alio modo ex ipso libro Judicium res lucidius innotescit. Jus populo reddebat Jephæus, contraque eum Amorrhæorum bellum conflatum est Jordanis fluvii incolarum. Is autem nuntium ad hostem misit his verbis: « Num tu melior Balaco, filio Sephoris, rege Moabitum? Hic autem num forte cum Israele rixatus est manusve conseruit quo tempore Israel incolebat Esebonem ejusque suburbana, Azerum cum suis pagis ad amnem Jordanem ab annis trecentis? Quidni eos per id tempus in libertatem vindicaverunt? » Atqui his docet Jephæus, a Mosis temporibus Balacoque Sephoris filio usque ad suam ætatem annos intercere trecentos. Id autem ævi spatium nullo pacto conficitur, nisi tempora alienigenarum, ut diximus, eadem esse putentur quæ Judicum potestate fungentium. Revera si annos, quibus populus alienigenarum vi pressus servivit, seorsim suppites, tempora me hercule trecentesimi anni fines satis excedent. Contra si annos dominantium Judicum tantummodo numeres, a definito Mosis tempore ad Jephæum anni tibi trecenti consurgent, quod ipsius Jephæi testimonio firmatur.

30. Nostra igitur chronologia hac ratione explicetur.

A MOSE USQUE AD SALOMONEM.

- Mosis anni XL.
- Josue anni XXVII.
- Alienigenarum et
- Gothonielis judicis anni LXXX.
- Alienigenarum nec non
- Deboræ et Baraci anni XL.
- Gedeonis anni XL.
- Abimelechi anni III.
- Tholæ anni XXII.
- Jairi anni XXI.
- Alienigenarum et
- Jephæi judicis anni VI.
- Sebegonis anni V.
- Labdonis anni VIII.
- Alienigenarum et
- Sampsonis anni XX.
- Eo tempore gestum est bellum Iliacum.
- Heli anni XL.
- Samuelis et Saulis anni XL.
- Davidis anni XL.
- Salomonis anni IV usque ad templi ædificium.
- Summa a Mose egressuque ab Ægypto usque ad templi structuram, anni CDLXXX.
- 31. De Josua Mosis successore liber illius homo-

nymus nihil narrat, præterquam quod anno ætatis centesimo decimo obiit. Hebrei tamen annis septem supra viginti ducatum ab eo gestum confirmant, adeo ut ipse annum agens ætatis quadragesimum tertium ex Ægypto cum Mose discresserit. Jam vel ipsius Samuelis tempora quandoquidem *sacri* libri perspicue non tradunt, ego quidem quod a divo apostolo de Saule dictum est, id Sauli æque et Samuels communem esse putem. Certe Samuelem plurimi annis præfuisse populo appareat: Saulis vero biennium tantummodo *sacer* sermo confirmat. Namque primo capite Regni sic ait Scriptura: « Filius, inquit, anniculus erat Saul cum regnum inieit; et duobus præterea annis dominatus est Israeli. » Quamquam Symmachus eum locum illuminat, quem ita interpretatur: « Filius, inquit, tamquam anniculus erat Saul cum regni habenas accepit. » Quibus verbis hominem simplicem vitiaque expertem significat sub regni primordiis, qui tamen in eo vite habitu ultra biennium non manserit; posteaque depravatum, et a Deo rejectum, adeo ut a dæmone suffocaretur. Hinc et illius reliqui anni in Samuelis ætate censentur, ita ut quadraginta anni scribantur Samuelis et Saulis.

32. Sed tamen non apostolico solum testimonio tempora Saulis in tot annos excrescent, sed diligentia atque accurata etiam librorum *sacrorum* consideratione. Saule quippe mortuo, ait historia, Jebustum Saulis filium quadraginta annos natum Israels regno potitus esse, idque biennio retinuisse, dempta Jude domo quæ partes Davidis sequebatur. Jam hunc Jebustum Saule recenter ad regnum proiecto natum esse vel inde constat, quod *sacri* libri, filiis tribus Saulis regnum non ita pridem exorsi commemoratis, hunc, de quo sermo est, Jebustum silentio premunt: que res natum postea coarguit: tantumque Saulis regnum, quanta post ejus obitum ætas filii reprehenditur.

33. Post hactenus dicta, id omnino tenendum est quod tertio Regnorum scribitur, nempe ab egressu ex Ægypto usque ad Salomonem tempisque ædificium annos effluxisse CDLXXX. Jam ab Abrahamo ad exitum duce Moyse anni erant, DV. Et a diluvio ad primum annum Abrahami anni CMXLII. Denique ab Adam ad diluvium anni MMCCXLII. Summa autem ab Adamo ad Salomonem templumque conditum, annorum est MMMMCLXX.

De temporibus Salomonis, ejusque ad con-

dendum templum collatis curis, Josephus historiographus primo Judeorum prisorum libro Phœnicios homines testes invocat. Haud inutile mihi videtur memoratorum ab eo virorum suffragium. In laudata igitur *historia* sic ille scribit.

CAPUT XVII.

Josephi, ex Phœnicum testimonio de templo Hierosolymis condito.

1. Nunc juvat hinc progredi ad Phœnicum de gente nostra scripturas, atque ex his testimonia proferre. Quippe apud Tyrios ex omni antiquitate supersunt præteriorum annorum monumenta regiis scriptis commendata diligentissimeque servata, in quibus res ab ipsis sive secum sive cum aliis populis gestæ, quæcumque memoria dignæ sunt, continentur. In his prescriptum est templum Hierosolymis a Salomone rege fuisse constructum antiquitus, nempe annis CXLIU cum mensibus octo antequam Tyrii Carthaginem conderent. Quin adeo templi nostri strutura non obscuris verbis a Phœnicibus historiæ commendata est. Namque Hiromus, Tyriorum rex, regis nostri Salomonis familiaris, patriæque amicitia hæres, munifico studio ductus Salomonis in eo ædificio juvandi, talenta auri cxx ad templi ornatum contulit, materiemeque optimam in monte, cui nomen Libano, cæsam ad tecti contignationem submisit. Huic autem Salomon remunerandi causa tum alia multa, tum loca aliquot in provincia Galilæa possidenda concessit, nomine Chabula. Maxime vero amicitiam eorum auxit sapientie studium. Nam problemata inter se missibant solisque jubebant: porro in his eminebat Salomon, et in aliis etiam plurimis sapientia præstat. Multæ adhuc apud Tyrios supersunt epistolæ, quas illi mutuo scripserunt.

2. Jam quæ hactenus de Tyriorum commentariis dixi, hæc a me non esse conficta, testem gravissimum excitabo hominem, qui Phœnicum historiam summa fide scripsisse putatur; Dium, inquam, qui in Phœnicia historia sic ait: — Mortuo Abibalo, regnum filius ejus Hiromus obtinuit. Hic orientalem urbis regionem circumvallavit, ipsamque urbem ampliorem effecit, et Olympici Jovis fanum, quod erat sejunctum in insula, interjectis locis aggere oppletis, urbi admiscerit, oblatisque ex auro signis ornavit. Tum et in Libanum montem cedris abundantem condescendens, ligna per operarios caebedat ad fanorum ædificium. Salomon autem Hie-

rosolymorum tyrannus misisse ad Hiromum ænigmata fertur, vicissimque ab hoc scripta ejusmodi repoposcisse: ea lege ut qui minus ænigma, pecuniam certe solveret. Ei conditioni eum acquievisset Hiromus, moxque ænigmata haud potuisset exsolvere, magnas opes multe nomine pendebat. Postremo autem eruditus quidam vir sagax, Abdemonus dictus, et ænigmata a Salomone proposita a explicuit, et alia invicem exhibuit; que cum Salomon non expeditisset, multas opes Hiromo persolvit. — Atque ita Dius testimonio suo dicta nostra comprobat.

3. Ei tamen et Menandrum Ephesum addam: nam et hic singulorum regnorum res præclare gestas apud Grecos et barbaros scripsit, adhibito studio ad historiam e cujusque regionis monumentis cognoscendam. Scribens autem de Tyri regibus, ubi devenit ad Hiromum, hæc ait: — Mortuo Abibalo regnum exceptit filius ejus Hiromus, qui annis vixit LVI, regnavitque XXXIV. Is humo opplevit spatium quod inter urbem fenumque Jovis interlacebat: in eodemque Jovis fano auream columnam dicavit: pergensque in cedrinam montis, qui Libanus dicitur, silvam ligna per operarios caebedat, quibus fanorum tecta construerentur. Tum antiquis delubris sublatis, nova ædificavit, templo scilicet Herculis Astartæque dedicavit. Primum Herculi condidit mense Peritio, bello moto adversus Tityos, qui tributum mutata fide non solvebant. Hos quidem ille perdomitos ad obedientiam revocavit. Eo tempore inclaruit puer quidam Abdemonus, qui in cunctis abs Hierosolymorum rege Salomone propositis sibi problematis superior evadet.

4. Ac tempus ab hoc rege ad Carthaginem conditam hac ratione supputatur. Extincto Hiromo, potitus est regno filius ejus Bahalbazerus, qui vixit annis XLIII, regnavit XVII. Post hunc Abdastartus ejus filius, qui vixit annis XXXIX, regnavitque IX. Hunc quatuor nutricis filii insidiis exceptum interemerunt, quorum natu maximus regnum occupavit annis XII. Deinde Astartus Eleastarti filius, qui vixit annis LIV, regnavitque XII. Postea frater ejus Astharimus, qui vixit annis LVIII, regnavitque IX. Hic a fratre suo Phelite occisus est, qui et dominationem obtinuit mensibus octo, et ad quinquagesimum annum vitam produxit. Hunc interfecit Ithobalus Astartæ sacerdos, qui XXXII regnavit, vixitque XLVIII. Huic Balezorus filius successit, qui annis vixit XLV, et regnavit VIII. Hunc exceptit Metenus